

SPIS RZECZY

Przedmowa	9
Wykaz ważniejszych oznaczeń	11
CZĘŚĆ PIERWSZA. WIADOMOŚCI PODSTAWOWE	15
1. Wstęp	16
1.1. Istota przepływów dwufazowych	16
1.2. Przepływy dwufazowe — nowa gałąź wiedzy	18
1.3. Dziedziny występowania przepływów dwufazowych	19
2. Podstawowe właściwości fazy rozproszonej	23
2.1. Rodzaje form fazy rozproszonej	23
2.2. Rozmiary cząstek	25
2.3. Kształt cząstek, kropeł i pęcherzy	26
2.3.1. Kształt cząstek	26
2.3.2. Kształt kropeł	33
2.3.3. Kształt pęcherzy	34
2.4. Średnie średnice	36
2.4.1. Średnie średnice cząstek	36
2.4.2. Średnie średnice kropeł	46
2.4.3. Średnie średnice pęcherzy	47
2.5. Powierzchnia międzyfazowa	48
2.6. Udziały fazy ciągłej i rozproszonej	51
2.7. Gęstość	57
2.8. Lepkość	59
3. Struktura przepływów dwufazowych	67
3.1. Istota struktury przepływu dwufazowego	67
3.2. Przepływ adiabatyczny w przewodzie pionowym	69
3.3. Przepływ adiabatyczny w przewodzie poziomym	72
3.4. Przepływ nieadiabatyczny w przewodzie pionowym	75
3.5. Przepływ nieadiabatyczny w przewodzie poziomym	77
CZĘŚĆ DRUGA. ZALEŻNOŚCI TEORETYCZNE	79
4. Podstawy opisu przepływów dwufazowych	80
4.1. Metody modelowania przepływów dwufazowych	80
4.1.1. Uwagi wstępne	80
4.1.2. Metoda fenomenologiczna	81
4.1.3. Metoda uśredniania	83
4.1.4. Parametry uśrednione i ich właściwości	87
4.1.5. Uwagi końcowe	97
4.2. Parametry jednowymiarowego przepływu dwufazowego	98
4.3. Systematyka pionowych przepływów dwufazowych	107
5. Przepływy bezpoślizgowe	110
5.1. Równania ogólne	110
5.2. Straty ciągłe	112
5.3. Rozprężanie mieszaniny jednorodnej gaz - faza stała	116
6. Przepływy z rozdzieleniem faz	121
6.1. Przepływy z częściowym rozdzieleniem faz	121
6.1.1. Zależności podstawowe	121

6.1.2. Obliczanie gradientu ciśnienia wskutek tarcia w przepływach adiabatycznych	122
6.1.3. Gradienty ciśnienia w przepływach nieadiabatycznych	129
6.2. Przepływy z całkowitym rozdzieleniem faz	134
6.2.1. Szczególne przypadki przepływów	134
6.2.2. Przepływy z przewagą sił bezwładności	137
7. Przepływy z unoszeniem fazy rozproszonej	141
7.1. Zależności podstawowe	141
7.2. Przepływy z przewagą sił masowych	143
7.3. Jednowymiarowe zjawiska falowe	147
8. Profile prędkości i stężeń	152
8.1. Rodzaje profili	152
8.2. Profil krzywoliniowy pojedynczy	154
8.3. Profil krzywoliniowy podwójny	156
CZĘŚĆ TRZECIA. PRZYKŁADY RZECZYWISTYCH PRZEPLÝWÓW DWUFAZOWYCH	163
9. Opadanie swobodne	164
9.1. Opadanie cząstek kulistych	164
9.2. Początkowa faza opadania swobodnego	175
9.3. Opadanie cząstek niekulistych	179
9.4. Opadanie kropeł	180
10. Ruch cząstek po torach krzywoliniowych	185
10.1. Równanie różniczkowe ruchu cząstki w prostoliniowym polu prędkości płynu	185
10.2. Przykłady ruchu cząstek w prostoliniowym polu prędkości płynu	188
10.3. Równanie różniczkowe ruchu cząstki w krzywoliniowym polu prędkości płynu	198
10.4. Przykłady ruchu cząstek w krzywoliniowym polu prędkości płynu	200
10.4.1. Kolano	200
10.4.2. Odpylacze bezwładnościowe	202
10.4.3. Cyklon	205
11. Sedymentacja	211
11.1. Istota sedymentacji	211
11.2. Model regularnego układu cząstek w zawiesinie	213
11.3. Prędkość sedymentacji	219
11.4. Różne typy sedymentacji	222
12. Fluidyzacja	233
12.1. Wiadomości ogólne	233
12.1.1. Podobieństwo warstwy fluidalnej do cieczy	234
12.1.2. Zalety i wady fluidyzacji	234
12.1.3. Zastosowanie fluidyzacji	234
12.1.4. Charakterystyka warstw fluidalnych	236
12.2. Prędkość początku fluidyzacji	240
12.2.1. Sposoby obliczania prędkości u_{mf}	240
12.2.2. Model kapilarny	240
12.2.3. Model opływowy	245
12.2.4. Prędkość u_{mf} dla warstw wielofrakcyjnych	247
12.3. Fluidyzacja jednorodna	250
12.4. Warunki stateczności fluidyzacji jednorodnej	255
12.5. Fluidyzacja niejednorodna	258
12.5.1. Klasyfikacja fazy stałej	258
12.5.2. Model fluidyzacji dwufazowej	260
12.5.3. Struktura fluidyzacji niejednorodnej	261
12.5.4. Powstawanie i ruch pęcherzy	263

12.5.5. Ruch fazy stałej	269
13. Transport fazy stałej w przewodach	273
13.1. Wiadomości ogólne	273
13.1.1. Ogólne informacje o transporcie fazy stałej	273
13.1.2. Parametry mieszaniny	275
13.1.3. Ogólne równanie oporów transportu	277
13.2. Transport hydrauliczny	278
13.2.1. Przewód poziomy	279
13.2.2. Przewód pionowy	285
13.3. Transport pneumatyczny	288
13.3.1. Przewód poziomy	288
13.3.2. Przewód pionowy	291
14. Przepływ pęcherzy	293
14.1. Tworzenie się pęcherzy	293
14.1.1. Powolne tworzenie się pęcherzy	293
14.1.2. Dynamiczne tworzenie się pęcherzy	295
14.1.3. Częstość tworzenia się pęcherzy	298
14.2. Prędkość wznoszenia się pojedynczych pęcherzy	300
14.3. Przepływ pęcherzykowy w przewodach	306
14.4. Przepływ korkowy	308
14.4.1. Przepływ korkowy pionowy	308
14.4.2. Przepływ korkowy poziomy	308
15. Przepływ pierścieniowy	313
15.1. Ruch błony swobodnej	313
15.2. Pionowy przepływ pierścieniowy	317
15.2.1. Równanie ruchu błony cieczy	318
15.2.2. Ruch przeciwpądowy	321
15.3. Poziomy przepływ pierścieniowy	325
16. Ruch kropeł	328
16.1. Uwagi ogólne	328
16.2. Tworzenie się kropeł	328
16.3. Wtórny rozpad kropeł	333
16.4. Rozpylacze	335
CZEŚĆ CZWARTA. POMIARY	341
17. Pomiar fazy stałej	343
17.1. Pobieranie próbek	343
17.2. Metody analizy rozmiarów cząstek	345
17.2.1. Wprowadzenie	345
17.2.2. Przesiewanie	345
17.2.3. Mikroskopia	349
17.2.4. Sedymentacyjna analiza frakcyjna	350
17.2.5. Metody segregacji przepływowej	356
17.2.6. Metody wirówkowe	358
17.2.7. Metoda Coultera	360
17.3. Pomiar zapylenia w atmosferze	361
17.4. Pomiar przepływu zawiesin o małych stężeniach	363
17.4.1. Metody fotograficzne	363
17.4.2. Metoda rozpraszania światła	365
17.4.3. Metoda anemometrii laserowej	368
17.4.4. Metoda holografii	368

17.5. Pomiary przepływu o dużych stężeniach	371
17.5.1. Metoda absorpcji światła	371
17.5.2. Metoda piezoelektryczna	373
17.5.3. Metoda wymiany ciepła	375
17.5.4. Metoda znacznika	375
17.5.5. Sondy światłowodowe	376
17.6. Przemysłowe metody wykrywania i pomiaru cząstek	377
17.6.1. Metody wykrywania przepływu	377
17.6.2. Pomiar stężenia fazy stałej	379
17.6.3. Pomiar strumienia cząstek	380
18. Pomiary kropeł	384
18.1. Metody kontaktowe	384
18.1.1. Metoda wyłapywania kropeł na miękką warstwę	384
18.1.2. Metoda wyłapywania kropeł przez ciecz immersyjną	385
18.1.3. Metoda cieczy zastępczej	386
18.1.4. Metody termiczne	387
18.1.5. Metody elektrostatyczne	387
18.1.6. Metoda segregacji grawitacyjnej	388
18.2. Metody bezkontaktowe	389
18.2.1. Metoda mikrofotografii sylwetkowej	389
18.2.2. Metoda fluorescencyjna	391
18.2.3. Metoda optycznej separacji kropeł	391
18.2.4. Metoda holografii	392
18.2.5. Metody optyczne	393
19. Pomiary pęcherzy	394
19.1. Metody fotograficzne	394
19.2. Sondy zanurzeniowe	396
19.2.1. Sondy termoanemometryczne	396
19.2.2. Sondy optyczne	397
19.2.3. Sondy opornościowe	398
19.2.4. Sondy pojemnościowe	400
19.2.5. Sondy światłowodowe	402
20. Pomiary struktury przepływu	404
20.1. Pomiary struktury w przewodzie	404
20.2. Pomiary błony cieczy na ścianie przewodu	409
Literatura	415
Słownik	426
Skorowidz	427